

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره										
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)											
۰/۲۵	۱- کدامیک از عبارتهای زیر درست است؟ (الف) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوبهای کهن پرداختند. (ب) شاعران دوره معاصر به سبب فقر فرهنگی جامعه و سستی حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوبهای کهن پرداختند.											
۰/۲۵	۲- متن زیر در مورد چه کسی است؟ «او از پیشگامان نثر جدید فارسی است و با روزنامه «صوراسرافیل» همکاری داشت و مجموعه نوشتههای طنزآمیز سیاسی - اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می شد.»											
۰/۲۵	۳- جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی کدام یک از شاعران زیر، مانع از آن می شود که در ردیف «شاعران آزادی خواه مشروطه» قرار گیرد؟ (الف) عارف قزوینی (ب) فرخی یزدی (ج) ایرج میرزا (د) میرزاده عشقی											
۰/۵	۴- در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید. (الف) «جمال زاده» را با مجموعه داستان «یکی بود؛ یکی نبود» آغازگر فارسی به شیوه نوین می دانند. (ب) جریان «نوگرایی» شعری نیما با سرایش در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.											
۰/۷۵	۵- هر یک از آثار در ستون «الف» به کدام یک از پدید آورندگان آن در ستون «ب» مربوط است. (یک مورد در ستون «ب» اضافی است).											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه «الف»</th> <th>گروه «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(۱) زمستان</td> <td>جلال آل احمد</td> </tr> <tr> <td>(۲) مدیر مدرسه</td> <td>قائم مقام فراهانی</td> </tr> <tr> <td>(۳) منشآت</td> <td>مهدی اخوان ثالث</td> </tr> <tr> <td></td> <td>حمید سبزواری</td> </tr> </tbody> </table>	گروه «الف»	گروه «ب»	(۱) زمستان	جلال آل احمد	(۲) مدیر مدرسه	قائم مقام فراهانی	(۳) منشآت	مهدی اخوان ثالث		حمید سبزواری	
گروه «الف»	گروه «ب»											
(۱) زمستان	جلال آل احمد											
(۲) مدیر مدرسه	قائم مقام فراهانی											
(۳) منشآت	مهدی اخوان ثالث											
	حمید سبزواری											
	سبک شناسی: (۲ نمره)											
۱	۶- کدام یک از واژههای داخل کمانک درست است؟ (الف) شاعران در دوره بیداری به انعکاس خواستها و علایق (شخصی خود - توده مردم) پرداختند. (ب) در نثر دوره بیداری، واژهها و ترکیبهای عربی نا آشنا (کمتر - بیشتر) می شود. (ج) معشوق در ادبیات معاصر مانند دورههای آغازین شعر فارسی (زمینی - آسمانی) است. (د) باستان گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژههای (کهن - نو) در زبان شعر دوره انقلاب اسلامی، محسوس است.											
۰/۵	۷- یکی از مضامین «نثر» دوره انقلاب اسلامی را بنویسید.											
۰/۲۵	۸- کدام یک از عبارتهای زیر نادرست است؟ (الف) توجه به قالبهای «مستزاد و چهارپاره» در شعر «ملک الشعراى بهار» و «ادیب الممالک فراهانی» بیشتر است. (ب) از نظر موسیقی و عروض، گروه «سنت گرا» بسیار پایبند به سنتهای ادبی بودند. (د) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است.											
۰/۲۵	۹- کدام یک از موارد زیر، جزء ویژگیهای «سطح زبانی شعر معاصر» است؟ (الف) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است. (ج) موضوع شعر محدود نیست و تنوع دارد. (ب) صور خیال جدید و نو هستند. (د) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است.											
	ادامه سوالات در صفحه دوم											

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	موسیقی شعر: (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۰- کدام یک از ابیات زیر، با بیت: «بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست» هم وزن است؟	
	الف) آب زیند راه را هین که نگار می رسد ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی	
۰/۲۵	۱۱- برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (ناهمسان - همسان یک پایه ای - همسان دولختی)	
	الف) من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش ب) ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی	
۰/۲۵	۱۲- برای بیت زیر، کدام وزن ترجیح دارد؟ تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت	
	الف) مستفعل مستفعل مستفعل مستف ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن	
۰/۵	۱۳- تقطیع بین کمانک، با کدام «اختیار زبانی» مطابقت دارد؟ درخت دوستی: (U - - - U -)	
۰/۲۵	۱۴- مصوت بلند / (ی) / در کدام یک از کلمات زیر، کوتاه نیست؟	
	الف) عامیانه ب) ایثار ج) قیامت د) گیاه	
۰/۵	۱۵- اختیار «وزنی» مشترک در دو مصراع بیت زیر را بنویسید.	
	آمد سوی کعبه سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش	
۰/۲۵	۱۶- وزن بیت: «دلا بسوز که سوز تو کارها بکند / نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند» چیست؟	
	الف) مفعول مفاعیل مفاعیلن ب) مفاعیلن فاعلتن مفاعیلن فعلن	
۲/۲۵	۱۷- بیت: «دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم»	
	الف) تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن بیت را بنویسید.	
۰/۵	۱۸- با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید.	
	«نفسم را پر پرواز از توست / به دماوند تو سوگند، که گر بگشایند / بدم از بند، ببینند که: / آواز از توست / همه اجزایم با مهر تو آمیخته است / همه ذراتم با جان تو آمیخته باد!»	
	الف) این شعر در چه قالبی سروده شده است؟ ب) یک هجای «کشیده» در مصراع «همه ذراتم با جان تو آمیخته باد!» پیدا کنید.	
۰/۵	۱۹- اختیار وزنی بیت: «یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غمدیده ما شاد نکرد» را بنویسید؟	
	ادامه سوالات در صفحه سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

زیبایی شناسی: (۶ نمره)

د

۲۰- در هر یک از بیت‌های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است).

گروه «الف»	گروه «ب»
(۱) آیین طریق از نفس پیرمغان یافت	تضاد
(۲) در نیابد حال پخته هیچ خام	تلمیح
(۳) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را	لف و نشر
(۴) مَنَعَم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	متناقض نما
	اغراق

۲۱- در عبارت « درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد ؛ «كَادَ الْفَقْرَ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا» :

الف) کدام قسمت، آرایه «تضمین» دارد؟

ب) ارتباط آن را با قسمت‌های دیگر متن، مشخص نمایید.

۲۲- در کدام گزینه، واژه «مهر»، آرایه «ایهام تناسب» دارد؟

الف) من ندانستم از اوّل که تو بی مهر و وفايي

ب) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده‌است

ج) پرستش به مستی است در کیش مهر

د) برون‌اند زین جرگه هشیارها

۲۳- با توجه به دو بیت زیر:

بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار

سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای

الف) کدام بیت، آرایه «اسلوب معادله» دارد؟

ب) چگونه به آرایه «اسلوب معادله» در این بیت، پی برده‌اید؟

۲۴- در بیت « محرم این هوش جز بی هوش نیست / مرزبان را مشتری جز گوش نیست» کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟

الف) مراعات نظیر ب) متناقض نما ج) اسلوب معادله د) حسن تعلیل

۲۵- در هر یک از بیت‌های زیر، قسمت‌های مشخص شده کدام آرایه «معنوی» را به وجود آورده است؟

الف) سپهبد پرستنده را گفت گرم

ب) اگر سنت اوست نوآوری،

ج) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

د) سخن‌های شیرین به آوای نرم

۲۶- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید:

« خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان‌دیده

که اندر خاک می‌جویند ایام جوانی را »

الف) نام آرایه بیت را بنویسید.

ب) دلیل خود را برای انتخاب این آرایه بیان کنید؟

۲۷- ثابت کنید در بیت زیر، آرایه «متناقض نما» به کار رفته است؟

«چيست این سقف بلند ساده بسیار نقش

هیچ دانا زین معمّا در جهان آگاه نیست»

۲۸- در بیت: « روی و چشمی دارم اندر مهر او

کاین گهر می‌ریزد آن زَر می‌زند»

الف) «لفّ اوّل» کدام کلمه است؟

ب) «نشر دوم» را بنویسید.

ج) این نوع «لفّ و نشر» چه نام دارد؟

ادامه سوالات در صفحه چهارم

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۱/۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۹			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

هـ	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)</p> <p>۲۹- با توجه به شعر زیر از « احمد عزیزی»، به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>یاس مثل عطر پاک نیت است یاس استنشاق معصومیت است یاس را آئینه‌ها رو کرده‌اند یاس را پیغمبران بو کرده‌اند یاس بوی حوض کوثر می‌دهد عطر اخلاق پیمبر می‌دهد</p> <p>الف) یک ویژگی فکری آن را بنویسید. ب) دو ویژگی « ادبی» بیت اول چیست؟</p> <p>۳۰- متن زیر از کتاب « تاریخ بیداری ایرانیان» را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«چه آن بزرگ‌مرد از آن یگه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید. یعنی پسر سرآشپز قائم مقام بود و در اثنای کار و شغل، خویش را دارای رتبه و مقام صدارت نمود. دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمردند و کارهای امیرنظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که همه در یک دوسال صورت گرفت، گواه و دلیل بزرگی مرد است.»</p> <p>الف) دو ویژگی « زبانی» برای متن بنویسید. ب) نویسنده متن کیست؟ ج) این کتاب مربوط به کدام «حوزه ادبی» در نثرنویسی دوران بیداری است؟</p> <p>۳۱- کدام آرایه در بیت « در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/ هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت» دیده نمی‌شود؟</p> <p>الف) تشبیه ب) حس آمیزی ج) کنایه د) مراعات نظیر</p> <p>۳۲- سروده زیر از « سهراب سپهری» را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>« قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب / دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ کسی نیست که در بیشه عشق / قهرمانان را بیدار کند.»</p> <p>الف) وزن مصراع « قایقی خواهم ساخت» چیست؟ ب) در کدام قسمت شعر «حذف همزه» صورت گرفته است؟ (ذکر یک مورد کافی است) ج) برای این قالب شعری، یک ویژگی بنویسید.</p> <p>۳۳- با توجه به متن زیر، عبارت‌های آمده، مربوط به کدام «ویژگی نثر دوره انقلاب اسلامی» است؟</p> <p>«آفتاب، چشم‌هایتان را می‌زد، برای همین دستتان را بر چشم‌های درشتتان که در نور آفتاب جمع شده بود، حمایل کرده بودید، دست دیگران را هم به هنگام صحبت کردن تکان می‌دادید، با یک سال و نیم پیش فرق زیادی نکرده بودید. جز ریش‌هایتان که پُرتر و بلندتر شده بود و رنگ چهره‌تان که آفتاب خورده‌تر و تیره‌تر. لباس نظامی به تنتان برازنده بود، شکیل‌تر از همیشه که کت و شلوار می‌پوشیدید.»</p> <p>الف) ساده‌نویسی که در دوره‌های پیش شروع شده بود، در این دوره نیز ادامه یافت. ب) گرایش به برخی قالب‌های دیگر مانند خاطره، قطعه ادبی، سفرنامه، شرح حال رایج شد.</p>	۱
۰/۲۵		۰/۲۵
۱/۲۵		۰/۵
۲۰	فرجامتان نیک باد	جمع نمره